ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 30.06.1953 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

52.

Vládne nariadenie

zo dňa 3. júna 1953

o opatreniach proti fluktuácii a absencii.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 42 ods. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne):

§ 1.

(1) Veľká väčšina pracujúcich plní čestne a svedomite svoje pracovné povinnosti. Ich úsilie je však poškodzované nesvedomitosťou niektorých jednotlivcov a zjavmi pracovnej nedisciplinovanosti, ktoré spôsobujú národnému hospodárstvu a štátu veľké škody. Preto je potrebné zvýšiť zodpovednosť vedúcich pracovníkov za udržovanie pevnej pracovnej disciplíny a zaviesť prísnejšie opatrenia proti jednotlivcom, ktorí svojou nesvedomitosťou poškodzujú výsledky budovateľského úsilia nášho pracujúceho ľudu.

(2) Podnikmi podľa ustanovení tohto nariadenia rozumejú sa najmä národné, komunálne, družstevné podniky, podniky pre prevádzanie zahraničného obchodu, podniky štátne, úrady a orgány štátnej správy, národné výbory, iné socialistické a právnické osoby, ako aj združenia a zariadenia.

Opatrenia proti fluktuácii.

§ 2.

(1) Zamestnanec podniku môže rozviazať pracovný pomer dojednaný na neurčitú dobu, či už s dodržaním výpovednej lehoty alebo bez jej dodržania, len so súhlasom vedúceho podniku. To isté platí pre rozviazanie pracovného pomeru dojednaného na určitú dobu pred uplynutím tejto doby.

(2) Vedúci podniku je povinný dať zamestnancovi súhlas na rozviazanie pracovného pomeru v týchto prípadoch:

a) ak nie je zamestnanec schopný bez vážneho ohrozenia svojho života alebo zdravia ďalej konať prácu, na ktorú sa zaviazal, alebo ak je zamestnanec na výkon tejto práce pre svoj zdravotný stav trvale nespôsobilý a ak nemôže byť v podniku zamestnaný inou vhodnou prácou ani po predchádzajúcej príprave;

b) ak nastane u zamestnanca stav, ktorý podľa prepisov o národnom dôchodkovom poistení zakladá pre neho v prípade skončenia pracovného pomeru nárok na starobný dôchodok;

c) ak je zamestnanec prijatý ako žiak do výberovej školy alebo ako poslucháč na vysokú školu;

d) ak nasleduje zamestnanec hlavného člena rodiny, ktorý sa presťahoval;

e) ak ide o tehotnú zamestnankyňu alebo ak ide o matku, ktorá sa stará aspoň o jedno dieťa mladšie 15 rokov a má pre rozviazanie pracovného pomeru dôležité dôvody;

f) ak poruší podnik podstatnú povinnosť vyplývajúcu preň z pracovného pomeru;

g) ak je zamestnanec poverený výkonom verejnej funkcie, ktorá mu bráni vo výkone zamestnania.

§ 3.

(1) Vedúci podniku môže rozviazať pracovný pomer so zamestnancom len v týchto prípadoch:

a) ak sa ruší výroba alebo podnik alebo ak sa organizuje novo práca v podniku alebo ak má podnik podľa štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva alebo rozhodnutia nadriadeného orgánu uvoľniť zamestnanca;

b) ak sa ukáže, že zamestnanec nie je schopný konať prácu, na ktorú sa zaviazal, a ak nemôže byť zamestnaný v podniku inou vhodnou prácou ani po predchádzajúcej príprave;

c) ak porušuje zamestnanec sústavne a zo svojej viny podstatné povinnosti vyplývajúce pre neho z pracovného pomeru;

d) ak bude zamestnanec právoplatne odsúdený na stratu čestných práv občianskych alebo ak bude mu právoplatne uložený trest zákazu činnosti, na ktorú sa zaviazal;

e) ak bude zamestnanec právoplatne potrestaný pre trestný čin alebo priestupok, ktoré spáchal priamo v súvislosti so svojím zamestnaním, alebo ak je dlhšie než dva mesiace vo väzbe alebo treste.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. c) až e) môže vedúci podniku pracovný pomer rozviazať bez dodržania výpovednej lehoty; v ostatných prípadoch s dodržaním výpovednej lehoty.

(3) Ustanovenie § 114 zákona o národnom poistení zostáva nedotknuté.

§ 4.

Pracovný pomer na určitú dobu možno dojednať len so zamestnancami získanými organizovaným náborom alebo na práce sezónne.

§ 5.

(1) Zrušenie pracovného pomeru zamestnancom bez súhlasu vedúceho podniku podľa ustanovení § 2 sa považuje za svojvoľný odchod.

(2) Vedúci podniku je povinný oznámiť neodkladne každý svojvoľný odchod zamestnanca prokurátorovi.

Opatrenia proti absencii.

§ 6.

(1) Zameškanie pracovného času zamestnancom podniku smie ospravedlniť iba vedúci podniku alebo ním poverená osoba.

(2) Vláda vyhlási na návrh jednotnej odborovej organizácie, v ktorých prípadoch smie vedúci podniku alebo ním poverená osoba ospravedlniť zamestnancovi zameškaný pracovný čas.

§ 7.

(1) Proti zamestnancovi podniku, ktorý bez ospravedlnenia zameškal pracovný čas, sa použijú kárne opatrenia, pokiaľ zamestnanec nebude potrestaný podľa ustanovení § 10 tohto nariadenia.

(2) Kárne opatrenia sú:

a) pokarhanie,

b) verejné pokarhanie,

c) dočasné preloženie na inú menej platenú prácu až na čas troch mesiacov.

(3) Kárne opatrenia použije vedúci podniku; zamestnanec musí byť predtým vyslúchnutý.

§ 8.

(1) Za nepatrné previnenie sa nepoužije kárne opatrenie. Také previnenie vytkne vedúci podniku previnivšiemu sa a poučí ho.

(2) Pokarhanie sa vyslovuje pri neospravedlnenom zameškaní jedného pracovného dňa v kalendárnom roku alebo v prípadoch uvedených v odseku 1, kde nebola dosiahnutá náprava.

(3) Verejné pokarhanie sa vyslovuje pri neospravedlnenom zameškaní druhého pracovného dňa alebo dvoch dní za sebou v kalendárnom roku alebo v prípadoch, kde pokarhaním nebola dosiahnutá náprava.

(4) Dočasné preradenie na inú menej platenú prácu sa vyslovuje pri neospravedlnenom zameškaní tretieho pracovného dňa alebo troch dní za sebou v kalendárnom roku alebo v prípadoch, kde verejným pokarhaním nebola dosiahnutá náprava.

(5) Kárne opatrenia prejedná vedúci podniku vopred s príslušným závodným orgánom jednotnej odborovej organizácie.

(6) Proti kárnemu opatreniu sa môže zamestnanec odvolať do 8 dní po jeho oznámení na najbližší nadriadený orgán príslušného sväzu jednotnej odborovej organizácie.

§ 9.

Závažné prípady neospravedlneného zameškania pracovného času, najmä ak ide o neospravedlnené zameškanie najmenej štyroch pracovných dní za sebou alebo v kalendárnom roku, je vedúci podniku povinný oznámiť bezodkladne prokurátorovi.

§ 10.
Trestné ustanovenia.

(1) Prepustenie zamestnanca vedúcim podniku z iných dôvodov, než sú uvedené v § 3, a neplnenie ohlasovacej povinnosti vedúcim podniku podľa ustanovení § 5 ods. 2 a § 9 trestá súd podľa ustanovení trestného zákona, a to ako ohrozenie jednotného hospodárskeho plánu podľa § 135 trestného zákona, ak nejde o čin prísnejšie trestný.

(2) Svojvoľný odchod zamestnanca a závažné prípady neospravedlneného zameškania pracovného času sa trestajú podľa toho istého ustanovenia, a to s prihliadnutím na doterajší život obvineného a za podmienok uvedených v § 37 trestného zákona nápravným opatrením. Nápravné opatrenie sa vykonáva na slobode. Záleží v tom, že páchateľ je povinný po čas trestu vykonávať

prácu mu určenú za sníženú odmenu za prácu a bez niektorých výhod vyplývajúcich z pracovného pomeru.

Záverečné ustanovenia.

§ 11.

(1) Predpisy o rozviazaní pracovného pomeru výpoveďou alebo predčasným zrušením, vyjmúc predpisy o výpovedných lehotách, neplatia pre rozviazanie pracovného pomeru zamestnancov, na ktorých sa toto nariadenie vzťahuje.

(2) Predpisy o rozviazaní pracovného pomeru riaditeľov (správcov) národných, komunálnych a štátnych podnikov a podnikov pre prevádzanie zahraničného obchodu nie sú dotknuté ustanoveniami tohto nariadenia.

(3) Predpisy o súčinnosti závodných orgánov jednotnej odborovej organizácie pri rozviazaní pracovných pomerov nie sú dotknuté ustanoveniami tohto nariadenia.

(4) Ustanovenia dekrétu č. 88/1945 Sb., o všeobecnej pracovnej povinnosti, pokiaľ sa týkajú udeľovania súhlasu okresného národného výboru na rozviazanie pracovného pomeru, sa rušia.

§ 12.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. júla 1953; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

arm. gen. Bacílek v. r.

arm. gen. Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Barák v. r.

David v. r.

Dvořák v. r.

Ďuriš v. r.

Harus v. r.

Dr. Havelka v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Jonáš v. r.

Kabeš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Nepomucký v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Plojhar v. r.

Pokorný v. r.

Poláček v. r.

A. Pospíšil v. r.

J. Pospíšil v. r.

Ing. Púčik v. r.

Dr. Rais v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Sýkora v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Šrámek v. r.

Štoll v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.